

odbor právní
P.O. BOX 155/P
140 21 Praha 4

Č. j.: MV-24585-2/P-2021

Praha 16. února 2021
Počet stran: 3

Uplatnění nároku na náhradu škody podle krizového zákona – sdělení

Ministerstvu vnitra (dále jen „**ministerstvo**“) byla dne 10. února 2021 postoupena ze strany Úřadu vlády České republiky žádost o náhradu škody ve smyslu ustanovení § 36 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**krizový zákon**“), podaná obchodní společností se sídlem (dále „**žadatel**“),

Po předběžném posouzení ministerstvo k uplatňovanému nároku sděluje následující:

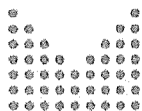
Žadatel nárok na náhradu škody uplatnil po uplynutí šestiměsíční prekluzivní lhůty stanovené v ustanovení § 36 odst. 5 krizového zákona a právo žadatele na náhradu škody tedy zaniklo. Česká republika není povinna (ani oprávněna) požadované plnění žadateli poskytnout.

Obsah žádosti

Žadatel prostřednictvím uvedené žádosti uplatňuje nárok na náhradu škody v celkové výši **1.183.850,- Kč**. Škoda měla být žadateli způsobena v souvislosti s vyhlášením nouzového stavu na území České republiky, k němuž došlo na základě usnesení vlády České republiky č. 194 dne 12. března 2020 z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru SARS-CoV-2, a následně přijatými krizovými opatřeními.

Žadatel je obchodní společností, která provozuje hotel kavárnu a bowling.

Usnesením vlády České republiky č. 211 ze dne 14. března 2020 byl s účinností ode dne 14. března 2020 od 6:00 hod. do 24. března 2020 do 6:00 hod. zakázán maloobchodní

prodej a prodej služeb v provozovnách, s výjimkou blíže určených provozoven (jako byly prodejny potravin, pohonných hmot, lékárny atd.). Dále byla uvedeným usnesením vlády České republiky zakázána přítomnost veřejnosti v provozovnách stravovacích služeb, s výjimkou provozoven, které neslouží veřejnosti, činnost provozoven stravovacích služeb umístěných v rámci nákupních center s prodejní plochou přesahující 5000 m² a provozoven heren a kasin. K prodloužení těchto zákazů následně docházelo prostřednictvím dalších usnesení vlády České republiky a mimořádných opatření Ministerstva zdravotnictví, na která žadatel ve své žádosti blíže poukazuje.

Žadatel uvádí, že uvedená krizová opatření jej významně zasáhla v rámci jeho podnikatelské činnosti, kdy všechny provozovny žadatele byly z důvodu krizových opatření uzavřeny. Tím měla být žadateli způsobena škoda:

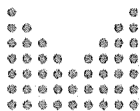
- (i) ve výši 74.796,- Kč bez DPH, jež představuje ušlé tržby ze zrušených kongresů, konferencí a školení v hotelech Benica a Atlas, a to za období od 14. března 2020 do 23. března 2020;
- (ii) ve výši 72.740,- Kč bez DPH, jež představuje ušlé tržby ze zrušených kongresů, konferencí a školení v hotelech Benica a Atlas, a to za období od 23. dubna 2020 do 17. května 2020;
- (iii) ve výši 251.071,- Kč, jež představuje náhradu ušlých tržeb z provozu restaurace, kavárny a bowlingu, a to za období od 14. března 2020 do 23. března 2020;
- (iv) ve výši 639.966,- Kč, jež představuje náhradu ušlých tržeb z provozu restaurace, kavárny a bowlingu, a to za období od 23. dubna 2020 do 17. května 2020;
- (v) ve výši 18.694,- Kč, jež představuje náhradu škody vzniklé žadateli z důvodu nutnosti zlikvidovat nezužitkované potraviny;
- (vi) ve výši 31.737,- Kč, jež představuje náhradu marně vynaložených nákladů za nájmy provozoven, a to za období od 14. března 2020 do 23. března 2020;
- (vii) ve výši 4.415,- Kč, jež představuje náhradu marně vynaložených nákladů za nájmy provozoven, a to za období od 23. dubna 2020 do 17. května 2020; a
- (viii) ve výši 58.473,- Kč, jež představuje náhradu marně vynaložených nákladů za provozovny.

Celkově tedy žadatel prostřednictvím podané žádosti, datované dne 1. února 2021, uplatnil u Úřadu vlády České republiky nárok na náhradu škody v podobě ušlého zisku v celkové výši 1.038.573,- Kč a nárok na náhradu škody v podobě skutečné škody v celkové výši 145.277,- Kč, a to za období od 14. března 2020 do 17. května 2020. Úřad vlády České republiky následně žádost žadatele postoupil ministerstvu s ohledem na aktuální judikaturu, podle které ve věcech uplatnění nároku na náhradu škody dle krizového zákona jedná za stát právě ministerstvo.

Posouzení žádosti

Žadatel prostřednictvím žádosti datované dne 1. února 2021 uplatnil nárok na náhradu škody s odkazem na ustanovení § 36 odst. 1 krizového zákona, které stanoví, že „*stát je povinen nahradit škodu způsobenou právníckým a fyzickým osobám v příčinné souvislosti s krizovými opatřeními a cvičeními (§ 39 odst. 4) prováděnými podle tohoto zákona.*“

V souladu s ustanovením § 36 odst. 5 krizového zákona platí, že nárok na náhradu škody s uvedením důvodů uplatňuje právnícká nebo fyzická osoba písemně u příslušného orgánu

krizového řízení do 6 měsíců od doby, kdy se o škodě dozvěděl, nejdéle do 5 let od vzniku škody, jinak právo zaniká.

Je zjevné, že krizový zákon upravuje ve svém ustanovení § 36 odst. 5 lhůtu pro uplatnění nároku. Počátek běhu lhůty pro uplatnění nároku je přitom určen objektivně i subjektivně. Objektivní pětiletá lhůta je pevně vymezená a začíná plynout od objektivně určitého časového okamžiku, kterým je okamžik faktického vzniku škody. Naproti tomu subjektivní šestiměsíční lhůta není závislá na žádné objektivní skutečnosti (jakou je vlastní vznik škody), nýbrž na okamžiku, kdy se žadatel o vzniklé škodě dozvěděl. Tyto lhůty mají prekluzivní povahu (argument „*jinak právo zaniká*“) a je nutné, aby byly dodrženy současně.

Žadatel prostřednictvím podané žádosti uplatnil u Úřadu vlády České republiky nárok na náhradu škody způsobené mu v souvislosti s krizovými opatřeními za období od 14. března 2020 do 17. května 2020. Tato žádost byla doručena Úřadu vlády České republiky dne 1. února 2020.

O tom, že objektivní lhůta je dodržena, není žádných pochyb. Ministerstvo má však za to, že se žadatel musel o vzniklé škodě dozvědět již v okamžiku jejího vzniku (tj. v okamžiku, kdy došlo k uzavření provozoven žadatele), a že právo na náhradu škody uplatnil u orgánu krizového řízení opožděně, tedy více jak dva měsíce poté, co došlo k uplynutí zákonné šestiměsíční lhůty. Škoda způsobená žadateli tak nemůže být odškodněna.

Druhá věta citovaného odst. 5 sice připouští, aby byla náhrada přiznána na základě uvážení (z důvodů hodných zvláštního zřetele) orgánu krizového řízení i přes marné uplynutí subjektivní lhůty, nebo dokonce i bez žádosti poškozeného, dle ministerstva ovšem pro takový postup není důvod. Podle důvodové zprávy vychází tato úprava ze zkušeností z povodní v roce 1997, po nichž zejména starší občané pod dojmem protrpěných tragédií, kdy přišli o většinu svého majetku nebo někdy i o své blízké, podali žádost o náhradu škody s časovým prodloužením. V takových výjimečných případech může příslušný správní úřad dle své úvahy využít ustanovení zákona a náhradu přiznat i po uplynutí lhůty. Dle úvahy ministerstva by se k takovému postupu bylo možné přiklonit, pokud by poškozený např. svojí činností významně přispěl k odstranění následků krizové situace nebo zabránil ještě větším škodám apod. Tyto „*důvody hodné zvláštního zřetele*“ v posuzované věci zjevně dány nejsou.

S ohledem na výše uvedené ministerstvo posoudilo předmětnou žádost žadatele v kontextu ustanovení § 36 odst. 5 krizového zákona a dospělo k závěru, že právo žadatele na náhradu škodu zaniklo z důvodů **pozdního uplatnění** nároku.

České republice tedy v posuzovaném případě nevznikla povinnost (avšak ani oprávnění) poskytnout žadateli jím požadované plnění a nahradit mu tvrzenou škodu, neboť žadatel nárok na náhradu škody uplatnil opožděně, a to po uplynutí subjektivní šestiměsíční lhůty stanovené ustanovením § 36 odst. 5 krizového zákona.

JUDr. Ivana Pecháčková
ředitelka odboru právního